

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 10. avgust 2000 • šte. 32 (3078) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Slovenija in Hrvaška se pogajata o JE Krško

Eno najbolj perečih vprašanj v odnosih s Hrvaško je za Slovenijo razrešitev premoženjskih problemov v zadevi jedrske elektrarne Krško. Ko je bila elektrarna zgrajena, sta bili obe nekdanji jugoslovanski republiki solastnici, ob osamosvojitvi obeh sta to ostali še naprej. Zataknilo se je potem, ko država Hrvaška ni pokrivala svojega dela stroškov obratovanja in koriščenja električnega toka, zato je Slovenija dotok enostavno zaprla.

Leta 1998 se je Hrvaška obvezala, da bo prispevala polovico denarja za posodobitev elektrarne, vendar do danes še ni bilo videti niti kune niti tolarja. Prav tako je bilo veliko pogovorov med ministri na bilateralni ravni, kjer so Hrvatje obljubili sklenitev premoženjskopopravnega sporazuma in ureditev vprašanja hrvaških dolgov. Do danes se ni zgodilo še nič.

Medtem pa je Slovenija sklenila preoblikovanje jedrske elektrarne Krško v javno – ne več družbeno – podjetje, ki samo odloča o tem, ali bo dolž-

nikom dobavljalo elektriko ali ne (to velja tudi za Slovenijo). Ker pa je Hrvaška sovlagateljica pri ustanovitvi elektrarne, se ne strinja s tem, da imenuje direktorska mesta in člane poslovnih odborov le slovenska stran. Po slovenskih izračunih dolguje Hrvaška 2,4 milijarde tolarjev.

V Sloveniji upajo, da bo končno prišlo do sporazuma v mesecu septembru, kar pa je še zelo vprašljivo. Tudi na Hrvaškem se bližajo volitve in temkajšnji politiki so previdni v sklepanju sporazumov, ki bi jim morebiti škodovali v predvolilnem boju.

S. W.

Jože Jeraj razrešen funkcije generalnega konzula

Na podlagi pristojnih zakonskih določil in in na predlog ministra za zunanje zadeve je vlada republike Slovenije že 20. julija sklenila, da se Jože

Jeraj, dolgoletni generalni konzul v Celovcu, razreši te dolžnosti. Odlok je bil 4. avgusta objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, veljati pa je začel naslednji dan po objavi, torej 5. avgusta 2000.

Jože Jeraj je bil dve mandati dobi generalni konzul v Celovcu.

V zvezi z razrešitvijo, ki je bila pričakovana šele jeseni letos, se stavlja vprašanje nasledstva. Med kandidata za prihodnjega generalnega konzula v Celovcu menda štejeta bivši konzul v Celovcu in sedanjí šef kadrovske službe na slovenskem zunanjem ministrstvu Anton Novak ter Alfred Killer, nadzornik v Kapitalski družbi, obenem tiskovni predstavnik na zunanjem ministrstvu in član sveta novoustanovljene stranke »Nova Slovenija–Krščanska ljudska stranka.

Za dobro počutje turistov in svojega »fan cluba« so poskrbeli mladi glasbeniki v campingu na Kočuhi Ajda, Simon in Judit, ki nastopajo pod imenom »Zipi«. Želimo jim še obilo uspehov!

Kakšno bo poročilo treh modrecev?

Ugibanja, kaj bo pisalo v dokončnem poročilu treh uradnih opazovalcev EU (treh modrecev), so si povečini enotna: ugotovili naj bi legitimen prevzem oblasti črno-modre koalicije, vendar da bo treba svobodnjaško stranko še naprej opazovati.

Velike gore tiskanega gradiva, ki so ga morali modreci preučiti (in to še vedno počno) pa dopolnjujejo vsakodnevne pošilke iz Avstrije, ki menda kar dežujejo v pisarne Ahtisarija, Froweina in Oreje, te pa ne le od avstrijske vlade, temveč tudi od nevladnih organizacij.

Dunajska vlada pošilja tja vse, kar bi ji utegnili koristiti: dokumentacije o odškodninah, zakone o tujcih, stališča o širitvi EU in podobno.

Pod drobnogledom je seveda FPÖ: sprenevedanja pa tej stranki verjetno ne bodo kaj dosti pomagala, saj se EU zaveda, da se lahko zgodi kaj podobnega tudi v drugih državah, da bi skrajna desnica odločala o bodočnosti EU.

S. W.

PREBLISK

To je eno od ključnih vprašanj, s katerim se ukvarjajo trije modri. V Avstriji je dokaj nevarno, kaj takega reči na glas; kaj hitro imaš lahko tožbo na vratu, potem pa glej, kako boš dokazoval svoje prepričanje.

Ne nameravam razglabljeti o tem, toda jasno je, da je ta stranka, odkar je pod

vodstvom Haiderja, zakrivila silne averzije proti tujcem, da ji članstvo Avstrije v EU ni ravno najbolj po meri urezano in da je tudi v predlaganem referendumu s šestimi (ali koliko?) vprašanji čutiti, da bi niti ne bilo tako hudo, če bi ne ... In to je seveda nevarno. Izoliranost Avstrije, ki je povprečen smrtnik pravzaprav ne čuti –

le politikov se ne vabi na mednarodne parkete – bi postala realna, sledila bi izguba tisočih delovnih mest, da ne govorimo o drugih posledicah, katerih se trenutno verjetno niti ne zavedamo dovolj.

Evropska unija je – pozitiv-

Je FPÖ desnoekstremna ali ne?

na – realnost in garant, da se Avstrija ne bo zadušila v lastnem »zosu«, da bodo mednarodne povezave odprte, da bo Evropa velika, tolerantna in da je usmerjena v bodočnost.

Večno včerajšnjih sovraštev, predsodkov, izmejevanj in nazaj usmerjenega konservativizma taka Evropa ne potrebuje.

S. W.

TRIVIUM – TRI POTI – DREI WEGE

Rudi Benetik
inštalacija

Janez Gregorič
kitara

Fabjan Hafner
besedila

Dogodek pri sv. Hemi – v ponedeljek, 14. 8. 2000

ob 19.00 ogled zgodnokrščanskih izkopanin z dvojezičnim vodstvom
ob 19.30 dogodek v cerkvi, uvodne besede dekan Peter Sticker
Prireditelja: SKD Globasnica, fara Globasnica
Dogodek bo ob vsakem vremenu!

Kulturna politika FPÖ

Medtem ko beljaškemu Studiobühne grozi zaprtje, ker mu je deželni kulturni referent Haider črtal vsakršno subvencijo – tako kot tudi na primer univerzitetnemu kulturnemu društvu UNIKUM – pa javnost razburjajo visoke vsote, ki jih dežela namenja tako imenovanim »events«, se pravi nezahtevnim spektaklom vseh vrst.

Pod pritiskom javnosti pa je klubski predsednik FPÖ na Koroškem vendarle izjavil, »da si lahko predstavlja« nadaljnje financiranje tega kletnega gledališča, vendar pod pogojem, da se zamenja vodstvo (?), češ da so v preteklosti napačno uporabili denar iz žepa davkoplačevalcev. Studiobühne je bil znan po tem, da ni ravno deloval v smislu svobodnjaške stranke.

Zaplet okoli tega gledališča pa je le eden od mnogih; vsi ne dosežejo tolikšne stopnje javnosti kot ta in tako bo precej dobrih – in tudi potrebnih – iniciativ očitno izginilo s prizorišča.

S. W.

OTVORITEV RAZSTAVE

»Koroška 2000«

Petek, 25. 8. 2000,
ob 19. uri
v k & k centru
v Šentjanžu v Rožu

Projekt Gregorja Krištofa
v sodelovanju
z Andrejem Krištofom

Fotografije: Gregor Krištof
Inštalacije: Gregor Krištof
Andrej Krištof
Markacije: Andrej Krištof

Razstava je odprta
od 26. 8. do 24. 9. 2000

KONFLIKT NSKS-CAN

Nesoglasje ob kompromisih

Razhajanja med predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev Bernardom Sadovnikom in predsednikom Centra avstrijskih narodnih skupnosti na Dunaju (CAN) Marjanom Pippom so vse bolj očitna in dobivajo ostrejšje oblike.

Tudi za dokaj nepoučene oz. manj seznanjene z zakulisnim potekanjem v manjšinski politiki oziroma v krovnih organizacijah je najkasneje na minuli seji Zbora narodnih predstavnikov (ZNP), 25. julija 2000, bilo opazno, da odnosi med omenjenima osebam niso najboljši.

Po torkovem pogovoru med predsedniki deželnozborskih strank z deželnim glavarjem Haiderjem na čelu in predstavnikih slovenskih krovnih organizacij ter EL je dnevnik Standard zapisal, da mnogi pripadniki narodne skupnosti ostajajo skeptični do obljub. Med skeptiki je posebej omenjen predsednik Centra avstrijskih narodnih skupnosti Marjan Pipp, ki pravi, da »ne zaupa ostenativni prijaznosti, ki jo Haider in črnomodra zvezna vlada kažeta do manjšin«.

»Za manjšino niso pomembne lepe besede, ampak dejanja in uredničenje obljub«, je dodal Pipp v Standardu. Zaradi varčevalnih

ukrepov, ki jih vlada načrtuje tudi pri podpori manjšinam, bo po Pippovih besedah Center avstrijskih narodnih skupnosti poslal posebno poročilo trem modrecem EU in jih »nujno prosil, naj preverijo, v koliko je vlada dane obljube izpolnila«.

Dan navrh, v petek, 04. avgusta, je od predsednika Narodnega sveta prišel odgovor, ki mu ne manjka ostrine in naboja za nadaljni konflikt. Po geslom »Predsednik Narodnega sveta krepi politiko dialoga« je Sadovnik Pippove izjave označil kot populistične in zatrdil, da bo NSKS tudi v prihodnje sledil politiki dialoga. To da je soglasno podprl ZNP. Zelo izpovedno je ob vsem tem dejstvo, da Sadovnik predsednika Centra avstrijskih narodnih skupnosti Pippa imensko niti ne omenja.

Sadovnik nadaljuje, da mora bitiv demokraciji sicer prostora za posamezna divergentna mnenja, vendar pa »ne more biti tako, da se CAN, čigar naloga naj bi bila koordinacija politike manjšinskih organizacij, zoperstavlja konsenzualnosti, ki jo je ubrala slovenska narodna skupnost«.

Potem sledi grožnja z izstopom: »Narodni svet da bo nadalnje sodelovanje v CAN mo-

ral premisliti«, zaključuje Sadovnik svojo izjavo.

Predsednik CAN Marjan Pipp je Slovenskemu vestniku dejal, da ne razume razburjenja predsednika NSKS, ker je nekdo pač kritičen. Pipp Sadovniku ne bo odgovarjal, kajti oktobra je redni občni zbor CAN in na njem se bojo stvari razčistile.

Pipp tudi ne vidi razloga za konflikt med njim in Sadovnikom oz. med CAN in NSKS. To pa ne pomeni, da bo nekritično sprejemal politiko trenutnega vodstva NSKS. »Dovolil si bom biti kritičen do politike NSKS, ne glede na funkcijo predsednika v CAN.

Prav gotovo ne podpišem vsega in se tudi ne strinjam s podobo evforičnosti, ki jo trenutno nudi vodstvo NSKS v zvezi s pogovori z deželno politiko. Dejstvo je, da od tam prihajajo določeni signali in je nanje treba tudi reagirati, se nanje odzvati«, pravi Pipp. Dejstvo pa je tudi, da o določenih dosežkih in uspehih še ne moremo govoriti«.

Zato Pipp meni, da ni pretirano ali pa celo populistično, če te rezultate zahtevamo. Kajti vse skupaj usmeriti le na vprašanje, ali bomo 10. oktobra sodelovali ali ne, je po njegovem prepričanju preenostavno. Kajti 11. in 12. oktober bosta prav gotovo napočila, in kaj pa bomo tedaj? *Franc Wakounig*

KULTURA KOROŠKIH SLOVENCEV

Minister Šeligo podpira kulturo koroških Slovencev

Rudi Šeligo, novi minister za kulturo Slovenije, je pretekli teden bil na obisku med koroškimi Slovenci in si na pobudo obeh osrednjih kulturnih organizacij ogledal kulturni dom KUMST v Žitari vasi ter obiskal otroško slikarsko delavnico na Rebrci. Ob tej priložnosti se je srečal tudi s predstavniki obeh osrednjih kulturnih organizacij – SPZ in KKZ.

V pogovoru je tekla beseda o možnosti finančnih podpor za vzdrževanje kulturnih domov, kar se posebno izrazito kaže v primeru zdrževanja kulturnega doma v Žitari vasi, ki doslej ni bil deležen take podpore kot drugi kulturni domovi. Glavno težišče pogovora pa je bilo namenjeno vprašanju kulturnega sodelovanja med Slovenijo in koroškimi Slovenci, pri čemer je Šeligo podprl zamisli, da je treba kulturo koroških Slovencev dvigniti na tako raven, ki bi dajala manjšini predvsem več samozavesti. Projekt, ki bi to vsekakor pospeševal, bi lahko

bilo poklicno slovensko gledališče v Celovcu. Čeprav to ostaja vizija in nedorečena zamisel, ta ideja ne bi smela manjkati v smernicah za nacionalni kulturni program.

Ob tej konkretni zamisli je bilo govora tudi o ljubiteljsstvu in »elitnih« intencijah v slovenski kulturi, pri čemer so mnenja različna, vendar se je novi slovenski kulturni minister zavzel za tako kulturno politiko, ki slovesni manjšini izkazuje kvalitetno rast in samozavest v prizadevanjih za enakovrednost slovenske kulture in slovenskega jezika.

Da se v bodočnosti ne bi pogovarjali samo o parcialnih vprašanjih in o denarju, je minister dal še pobudo, da bi še letos jeseni v Ljubljani o kulturi v zamejstvu spregovorili nekoliko bolj konceptualno in globalno na posebnem simpoziju, kar naj bi olajšalo razrešiti nekatera načelna vprašanja o kulturnem sodelovanju med koroškimi Slovenci in Slovenijo.

Ustavno določilo še ni polnomočno

Ustavno določilo, ki ga je sprejel avstrijski parlament in s katerim se država Avstrija priznava k svoji jezikovni in kulturni raznolikosti, »ki prihaja do izraza v avtohtonih narodnih skupnostih«, še vedno ni uradno veljavno. Vsak novo sprejet zakon, določilo ali podobno mora biti namreč najprej objavljen v Uradnem listu, šele potem je v veljavi; to pa se z ustavnim določilom še ni zgodilo. Čeprav se avstrijski politiki vseh barv radi pohvalijo pred javnostjo prav s tem določilom in čeprav je bilo sklenjeno, da mora biti v veljavi s 1. avgustom letos, pa je objava »izpadla«. Vzrok za neobjavo ni bil pojasnjen.

Initiative Minderheiten z novo domačo stranjo

Društvo »Initiative Minderheiten« se predstavlja z novo domačo stranjo – homepage – v internetu. IM je nedržavna organizacija oziroma odprta platforma s ciljem, da deluje v smislu sožitja med manjšinami in večino v Avstriji in da se bori za njihovo pravo mesto v družbi in na političnem prizorišču. Organizacija je bila ustanovljena leta 1994.

Initiativa ima svoji pisarni na Dunaju in v Innsbrucku, izdaja pa tudi revijo »Stimme«. Poleg tega izdaja serijo knjig, ki zadevajo manjšinsko problematiko in ima svojo radijsko oddajo. Vsako leto prireja tudi vrsto seminarjev, simpozijev, razstav in izobraževalnih programov.

Initiative Minderheiten zjema pojem »manjšina« zelo široko. Manjšina je po tej definiciji skupina ljudi, ki doživljajo diskriminacijo zaradi svoje etnične, socialne ali verske pripadnosti. Sem spadajo tako zakonsko priznane etnične manjšine kot tudi migranti in begunci, homoseksualne ženske in moški, prizadeti itd. Diskriminacija pomeni, da se tem ljudem preprečuje koriščenje nekaterih pravic in da se jih zaradi predsodkov izključuje iz nekaterih področij življenja.

Ceija Stojka in Willi Resetarits odlikovana

Bavarski socialdemokrati podeljujejo vsako leto nagrado, tako imenovano »Josef-Felder-Preis«, za civilni pogum ljudem, ki delujejo v prid družbe. Tako bosta letos dobitnika te nagrade dve osebi z Gradiščanske in sicer umetnika Ceija Stojka in Willi Resetarits, ki ga javnost bolj pozna pod imenom »Ostbahn-Kurti«. Ceija Stojka je pripadnica romske manjšine

v Avstriji, Resetarits pa je gradiščanski Hrvat iz Stinjakov, oba pa zdaj živita na Dunaju.

V utemeljitvi je zapisano, da imata oba velike zasluge za toleranco in sožitje med ljudmi različnih narodnosti, verstev in političnih priznavanj. Prav te zasluge pa da je treba »v trenutni notranjepolitični avstrijski situaciji še posebej poudariti«, sporoča SPD.

Ceija Stojka je pisateljica, slikarka in pevka. Preživela je koncentracijska taborišča Auschwitz, Ravensbrück in Bergen-Belsen, njeni zapisi z naslovom »Wir leben im Verborgenen – Erinnerungen einer Roma-Zigeunerin« pa so bili dolgo časa edina napisana dokumentacija o trpljenju Romov pod nacistično diktaturo.

Willi Resetarits alias Ostbahn-Kurti ni le pevec, temveč tudi pisatelj z velikim socialnim angažmajem. Na Dunaju vodi in financira integracijsko hišo, kamor se zatečejo ljudje, ki so pribežali v Avstrijo iz drugih dežel pred vojno ali zaradi politično-verskega zasledovanja. Tam je poskrbljeno tudi za psihološko pomoč.

PREŠTEVANJE PREBIVALSTVA

Vprašanje po jezikih bo ostalo

Vsako deseto leto država prešteje svoje prebivalstvo, hkrati pa so vprašalne pole tudi dragocen vir za statistične podatke. V Avstriji bo štetje spet leta 2001, vendar bodo število vprašanj krepko skrčili. Namesto na 75 vprašanj bo treba odgovarjati na največ 25, na ta način naj bi štet-

je bilo tudi ceneje. Po tem štetju pa naj bi uvedli tekoč register namesto preštevanj v desetletnem razmaku. Država pa bo tudi v bodoče spraševala po občevelnem jeziku. Tako bo v katalogu vprašanj tudi direktno vprašanje po enem od jezikov uradno priznanih manjšin v državi in vsak bo lahko napravil križec tam, kjer piše, ali uporabljate poleg nemščine tudi gradiščansko hrvaščino, romanes, češko, slovaško, slovensko ali madžarsko.

CELOVEC

V soboto začetek celovškega sejma

V soboto, 12. avgusta, se bo pričel letošnji celovški jesenski sejem. Trajal bo do 20. avgusta in v tem času si prireditelji seveda pričakujejo čim boljši obisk. Lani je sejem in zabavišče obiskalo okoli 180.000 obiskovalcev.

Na sejmu bo letos sodelovalao 670 razstavljalcev iz 20 držav, kar je v skupnem seštvetku tri več kot lani. Posebna atrakcija letošnjega sejma bodo nedvomno razstavljalci iz Egipta, ki bodo občinstvo seznanili s kulinariko in mojstrskimi izdelki iz dežele ob reki Nil. Poleg tega so na sporedu in seveda vredni obiska sajnsko lepi kristali podjetja Swarovsky, privlačen naj bi bil praznik regij. Zanimivi in poučni bodo vsekakor nezgod-

ni dnevi med 17. in 20. avgustom, ko bodo na igriv način pokazali, kako je mogoče preprečiti nesreče in nezgode, oz. kaj je treba podvzeti, če se je nezgoda zgodila.

Kot vsako leto je tudi letos posebno težišče namenjeno kmetijstvu in gostinstvu. Na ogled bo govedo holsteinske pasme, vizualno pa boste lahko podoživljali živila, posebna hihg-tech ponudba »Cyberpoint« v paviljonu 11, kjer se bo predstavilo nad 30 elektronskih partnerjev, pa spenja lok v sodobni tehnološki svet. Komur se bo po obisku sejma zahotelo družabnosti, bo na zabavišču gotovo našel kaj primerne v enem od mnogih sejmskih gostišč.

n. i.

Pogovori med zastopniki deželnih strank, deželnim glavarjem in zastopniki slovenskih političnih organizacij na Koroškem so dvignili precej prahu. Nenadoma so vse stranke pripravljene – vsaj verbalno – izpolniti relativno precej zahtev, ki jih postavljamo že desetletja. Je to samo zaradi politične izoliranosti in obiska treh modrih ali gre za nekakšno moralno-politično katarzo na Koroškem?

O ozadjih je mogoče le špekulirati. Tega pa ne želim. Zame so merodajna dejstva in ta so sledeča: deželni glavar je na željo koordinacijskega odbora koroških Slovencev povabil predstavnike osrednjih organizacij (KOKS), predsednike deželnozbornih strank ter šefe poslanskih klubov v deželnem zboru zastopanih strank na razgovor o aktualnih vprašanih manjšinske zaščite na Koroškem. Pred nekaj tedni je namreč deželna vlada soglasno sprejela »papir o namerah«, v katerem je zapisala, da bo razrešila nekatera vprašanja manjšinske zaščite na Koroškem. Zato je KOKS zaprosila za razgovor in o tem papirju je tekla beseda na pogajanjih pretekli torek. Zato se nekoliko čudim, da naj bi ta razgovor »dvignil precej prahu«. Morda zaradi tega, ker je bil razgovor na najvišjem deželnem političnem nivoju, pri katerem so bile zastopane vse v deželnem zboru zastopane politične stranke ter predstavniki koroških Slovencev. To je bilo – kar se sestava tiče – dejansko novo.

Kaj vse natančno je bilo obljubljenega?

Šlo je za vrsto vprašanj, o katerih mislimo, da so pomembna. Nadaljna podpora glasbeni šoli, ureditev vprašanja dvojezične predšolske vzgoje, ureditev medijske oskrbe, tako radijske kot tudi tiste za tiskane medije in na željo NSKS/EL tudi vprašanje posebnega mandata v deželnem zboru. Predstavniki političnih strank so

POGOVOR S PREDSEDNIKOM ZSO DR. MARJANOM ŠTURMOM

Septembra, na ponovnem sestanku, bo jasno več

obljubili, da bodo ta vprašanja razrešili in sicer do meseca septembra, ko se bomo ponovno sestali. Tedaj bo dokončno jasno, ali so obljube »meso postale«

Veliko ljudi je mnenja, da je to spet ena od zavlačevalnih potez, ko se bo veliko pisalo o pozitivnem odnosu dežele in še posebno Haiderja do manjšin, realno pa da nam bo ostal spet samo drobiž.

Kot rečeno, dokončna ocena bo na mizi meseca septembra in tedaj bomo lahko ugotovili, ali so te ocene pravilne ali ne. Kar zadeva deželnega glavarja, moram ugotoviti, da je bil razgovor z vsemi političnimi dejavniki v deželnem zboru in ne samo z deželnim glavarjem, ki pa je ta sestanek sklical.

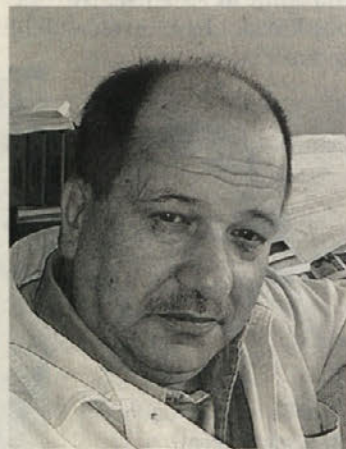
Pravijo, da je politika »kšeft«, »deal« in podobno. Na kaj je morala pristati narodna skupnost v zameno za obljubljene izpolnitve pravic?

Manjšina ima interes, da živi v konstruktivnem sožitju in da ima na voljo vse jezikovno-kulturne pravice, ki ji pripadajo. Že pred leti je bila ZSO tista, ki je zagovarjala politiko dialoga in postopnega razreševanja odprtih vprašanj. Zato se ne spuščam v zarotniške špekulacije o »kšeftu«, ker so kratkoma brezpredmetne.

Marsikdo je z začudenjem prebral vašo izjavo, da naj »se nehamo obmetavati z mrličmi«. Kako naj si razlagamo to vašo izjavo, celo ob dejstvu, da je bila tudi vaša družina žrtev nacionalsocializma?

Kdor je sledil programski diskusiji, ki je potekala v zadnjih letih v okviru ZSO, bo vedel, da se ZSO zavzema za odprto in strpno družbo, ki ima osveščen odnos do zgodovine. Na

Koroškem smo soočeni s fenomenom, da del večinskih struktur instrumentalizira zgodovino v svoje dnevnopolitične namene. Tisto o »obmetavanju z mrličmi« je metafora, ki jo je v diskurz o osveščenem odnosu do zgodovine uvedel nemški filozof Sloterdijk, ki je dejal, da bo

Dr. Marjan Sturm

zgodovina dokončno obdelana tedaj, ko bodo v naši zavesti tudi mrtvi dobili isti status kot lastni (citiram po spominu). Klaus Otomeyer je v svoji knjigi »Ein Brief an Sieglinde Tschabuschnig«, v kateri analizira koroške razmere, zelo nazorno in prepričljivo opisal psihološka ozadja te instrumentalizacije zgodovine. Kdor se želi poglobiti v ta vprašanja, mora nujno prebrati Otomeyerjevo knjigo.

Ravno, ker prihajam iz družine, ki je bila v času druge svetovne vojne žrtev nacionalsocializma, vem, kakšne sledove je ta vojna zapustila v dušah prizadetih. Zato mislim, da je osveščen odnos do zgodovine tako potreben in brez razrešitve tega vprašanja resničnega sožitja ne bo.

Kam bo šel razvoj z manjšinskimi mediji? Obe radijski postaji, Agora in Koro-

tan, naj bi menda zaprli, za Slovenski vestnik, glasilo organizacije, kateri predsedujete, pa ste izjavili, da »ga ne potrebujete«?

To vprašanje je bilo tudi v ospredju razgovorov. Obe osrednji organizaciji sta dolga leta zahtevali ureditev oziroma razširitev radijskih oddaj v slovenskem jeziku v okviru javno-pravnega ORF. Bivša vlada se je potem odločila, da na podlagi zakona o privatnih radiih omogoči manjšinam radijsko oskrbo in v ta namen je te privatne radije tudi finančno podprla. Zdajšnja vlada je napovedala, da privatnih radijev ne bo več finančno podpirala. Zato smo seveda poudarili našo zahtevo po celodnevem radijskem programu v slovenskem jeziku. Deželnozborna stranke (in vmes tudi zvezni kancler) so obljubile, da se bodo zavzele, da se ob jesenski reformi zakona o ORF uredi tudi to, da bo ORF obvezan ponuditi celodnevni radijski program v slovenskem jeziku. To smo v preteklih letih vedno tudi zahtevali. Seveda bo treba najti tudi rešitev za tiste privatne radije znotraj manjšine, ki želijo odajati svoj program. O tem bo še tekla razprava, čeprav čisto enostavno ne bo.

Kar zadeva tiskane medije, pa smo poudarili potrebo po večji podpori iz sklada za podporanje tiskanih medijev. Na tem segmentu bomo do jeseni še izčrpno razpravljali in si ogledali različne modele. Vsekakor pa je bilo s strani strank signalizirano, da si lahko predstavljajo reformo zakona, ki urejuje podporo tiskanim medijem v smer večje podpore manjšinskim medijem.

Ne spomnim se, da bi kjerkoli izjavil, da Slovenskega vestnika ne potrebujem. Zato na to vprašanje tudi ne morem

odgovoriti. Nekaj drugega pa je vprašanje celotnega medijskega sistema manjšine – od tiskovne službe preko tiskanih, interneta, do ostalih medijev ter notranje koordinacije in kooperacije. Tu bo treba najti nove odgovore na izzive današnjega časa. In prepričan sem, če bodo razrešeni finančni problemi, bo tudi lažje govoriti o modernizaciji medijske podobe manjšine v smislu današnjih potreb.

Vaši osebni načrti za bodočnost?

Kot vedno gledam v svet in bodočnost optimistično.

Lepo. Vendar – že večkrat ste najavili konec svojega predsednikovanja pri Zvezi slovenskih organizacij. Poleg tega ste nedavno opravili dodatno izobraževanje, ki vas usposablja za delo v mednarodnih povezavah.

Res je, pred kratkim sem opravil postgradualni študij o evropski integraciji. To sem naredil zaradi tega, ker sem prepričan, da živimo v času, ki zahteva od vsakega posameznika nenehno nadaljevalno izobraževanje. Čeprav je bilo to leto zelo naporno, ker sem poleg tega vsaj deloma opravljal še funkcije, ki jih imam, sem zelo vesel, da sem študij opravil. Prvič iz psihohigienskih razlogov in drugič zaradi tega, ker pač dodatna kvalifikacija ni v škodo. Kar zadeva moje predsednikovanje pri ZSO, pa sem že na zadnjem občnem zboru najavil, da je to moja zadnja preioda. To pa seveda ne pomeni, da se mislim posloviti iz vrst ZSO. Mislim, da je treba najti mlajše ljudi, ki bodo z novim zagonom vodili organizacijo, sodeloval pa bom tam, kjer bom potreben.

Hvala za pogovor!

SLOVENIJA

Zamenjava tudi na Uradu za žensko politiko

Zamenjave ljudi, ki ne ustrezajo barvi nove slovenske vlade, so žal postale del političnega vsakdanjika v Republiki Sloveniji. Dnevno se srečujemo z neznanimi imeni, do sedaj nikoli nikjer omenjenimi, predvsem pa ne na področjih, za katera so kar naenkrat postali odgovorni.

Tako je tudi z Miro Olup Umek, novo direktorico Urada za žensko politiko, ki je nasledila odstavljenega Vero Kozmik. Strokovno vladno organizacijo, ki je bila ustanovljena prvega julija 1992, je Kozmikova vodila od februarja naslednjega leta. Če smo se na začetku ustanovitve Urada za žensko politiko ženske še zavedale, da je v Republiki Sloveniji marsikatero področje – predvsem zaposlovanje, svobodno odločanje o rojstvu otrok, otroško varstvo – urejeno bolj kot marsikje v zahodni Evropi, pa je v obdobju osmih let delovanja razlika

med zapisanimi in dejanskimi možnostmi postajala vedno večja. Najbolj opazna je na področju političnega odločanja, saj je zastopanost žensk med najnižjimi v Evropi, kar je značilnost vseh postsocialističnih držav.

Sprejetje zakona, ki je pred nekaj dnevi ženskam v Sloveniji že odvzel eno od v ustavo zapisanih pravic, da namreč samska ženska nima pravice do umetne oploditve, bi nas morala opozoriti, da se od sedaj naprej ne bomo borile le za zmanjšanje razlik med zapisanimi in dejanskimi možnostmi, temveč da nas bo moralo od sedaj naprej skrbeti tudi za ohranjanje že zdavnaj pridobljenih pravic. Ob tem bi se morali zamisliti predvsem nad sovraž-

nim in grobim besednjakom, ki so ga uporabljali strokovnjaki, ko so ob sprejemu zgoraj zapisanega zakona govorili o samskih, istospolno usmerjenih ženskah in paraplegičarkah, o tistih ženskah torej, ki po njihovem mnenju ne morejo roditi in vzgojiti »kvalitetnih« otrok, ker le-ti ne bodo odraščali v tako imenovanih »normalnih« družinah.

Danes v Sloveniji na mestu direktorice Urada za žensko politiko ne potrebujemo ženske, ki pripada desni politični opciji, saj je vsakomur jasna povezava te opcije s tradicionalnim pogledom na spolne vloge tako žensk kot moških. Besede, ki jih je nova direktorica izgovorila ob prevzemu svoje funkcije, da se bo namreč zavzemala

predvsem za pripravo zakonov, ki urejajo vprašanja položaja žensk v Sloveniji, pri čemer se ji zdi najpomembnejše sprejetje zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih in da se bo zavzemala za dobro sodelovanje s številnimi nevladnimi organizacijami, ter da nima želje žensk popeljati nazaj za štedilnik, še ničesar ne povedo o tistem, kar je najpomembnejše za uresničevanje politike o enakosti spolov – o predstavah, ki jih ima o vlogi žensk v sodobni družbi in predvsem o njenem odnosu do tistih kategorij žensk, katerih način življenja se ne sklada z globoko zakoreninjenimi družbenimi predsodki.

Zakoni se sprejemajo hitreje kot pa se v družbi premagujejo

stereotipi o tradicionalnih spolnih vlogah. Če se pri tem zamudnem družbenem procesu krmila tudi za to pristojnih služb dajo v roke predstavnicam konservativnih političnih strank, se že tako težaven proces še toliko bolj upočasni. Prav zanima me, kakšen je odnos nove direktorice do tako imenovane paritetne demokracije, ki zahteva enako udeležbo žensk in moških tako v procesih odločanja kot v delitvi družinske odgovornosti kot pogoj za uskladitev pokličnega in družinskega življenja, kar je Urad za žensko politiko – dokler ga je vodila Vera Kozmik – zapisal med svoje najpomembnejše cilje.

Samo upam lahko, da bomo Slovenke in Slovenci z volilno udeležbo in odločitvijo kolo slovenske politike zavrteli v drugo smer. Zbežati tako ali tako ni kam.

Irena Destovnik

RAVNE NA KOROŠKEM / PREDSTAVITEV KOROŠKEGA MUZEJA

Prejeli priznanje, preti jim izguba samostojnosti

Koroški muzej Ravne na Koroškem je maja letos, ob mednarodnem dnevu muzejev, prejel Valvazorjevo priznanje, ki ga podeljuje slovensko muzejsko društvo, »za popularizacijo premične in nepremične kulturne dediščine na Koroškem v letu 1999«. Direktorica te ustanove mag. Karla Oder meni, da so taki rezultati možni le zaradi dobrega dela že v preteklih letih ob dobrem sodelovanju (osemčlanskega) kolektiva in strokovnjakov izven muzeja, lokalnih skupnosti, prebivalcev in obiskovalcev, ki jih vzpodbujajo. Začetki tega muzeja segajo v zgodnja petdeseta leta, ko ga je Okrajni ljudski odbor Maribor ustanovil kot regijsko ustanovo z imenom Delavski muzej, od leta 1991 pa deluje pod sedanjim imenom. Pri ustanavljanju muzeja, zbiranju gradiva in postavitvi zbirke so sodelovali strokovnjaki iz muzejev in inštitutov, zelo aktivni so bili člani Društva inženirjev in tehnikov.

Splošni muzej

Od ustanovitve z dejavnostjo in skozi stalne zbirke predstavlja gospodarski razvoj Koroške. Te zbirke kažejo identiteto pokrajine, za katero je značilen zgodnji industrijski razvoj: železarstvo, rudarstvo, gozdarstvo, lesarstvo, primarna dejavnost pa ostaja kmetijstvo, ki se je povezovalo z industrijskim razvojem. Z železarsko dediščino je povezana tudi forma viva, zbirka jeklenih skulptur, ki je nastala v okviru mednarodnega slikarskega simpozija v letih 1964 do 1989. O kmečkem bivalnem okolju govori dimnica, enoprostorska hiša z Brdinj, z ognjiščem in pečjo ter z najnovejšo opremo: klopi, miza, sklednik, trinožniki, nekaj posode, krtače za volno, kolovrat itn. V Črni na Koroškem sta etnografska in rudarska zbirka, ki

bo jeseni dobila novo postavitve. V Mežici je ravenški Koroški muzej pri nastajanju rudarskega muzeja v opuščeni rudniku svinca in cinka prav tako sodeloval; o rudarjih rudnika Mežica v prvi polovici 20. stoletja, ko je doživljal precejšen razcvet in z njim tudi kraj Mežica, pa je sogovornica Odrova naredila magistersko nalogo. Kadar gre za ohranitev in obnovo stavbne dediščine, zelo dobro sodelujejo z Zavodom za spomeniško varstvo Maribor, pojasni. Na Ravne segajo prvi poizkusi postavitve muzeja na prostem, ko so leta 1961 postavili kašto (lesena hiša za hrambo pridelkov, op. p), leta 1963 pa dodali še frnačo, sušilnico za lan in sadje, ki je dragocen primerek. Na prostem so razstavljeni tudi stroji in naprave, preneseni iz različnih krajev Koroške: vodno kladivo – repač, peč za taljenje svinca, žerjav in podobno.

Leta 1960 je ravenški muzej obiskala mednarodna komisija za muzeje ICOM, ki je ugotovila, da je prestopil okvir zgolj tehniškega muzeja in hrani izredno številno in raznoliko kulturno dediščino. Leta 1995 je prišlo povabilo na avstrijsko državno razstavo, kjer so sodelovali na temo rudarstvo in železarstvo Koroške.

Dislocirana enota v Kotljah – Prežihova bajta, spominski in etnološki spomenik pisatelju Lovru Kuharju-Prežihovemu Vorancu, kaže del koroške arhitekture. Hiša predstavlja dom Kuharjev, ki so jo kupili starši leta 1911. Razvoj tega dela Slovenije so prav tako pomembno sooblikovali Prežihovi bratje: Avgust je sodeloval pri nastanku Delavskega muzeja, ustanovitvi službe za varno delo v Železarni Ravne ter periodični publikaciji Koroški fužinar. Dr. Alojz, akademik je pisal tudi o dogodkih po 1. sve-

točni vojni in nastajanju meje na Karavankah in o srednjeveški zgodovini Slovencev. Brat Ivan, ki je kmetoval in so ga nemški vojaki 1944 ubili, je napisal ljudsko igro s številnimi običaji – Koroška ovset. Prežihova bajta je druga najbolj obiskana spominska hiša v Sloveniji in se s trinajst tisoč obiskovalci letno uvršča takoj za Prešernovo.

Mag. Karla Oder

Sogovornica je še poudarila, da splošni muzej hrani in zbira različno gradivo: od arheološkega, umetnostno-zgodovinskega, likovnega, etnološkega, tehničnega do zgodovinskega. V zadnjih letih posvečajo več pozornosti prezentaciji kulturne dediščine javnosti.

Razstavna dejavnost

Priprava razstave obsega strokovno obdelavo in ovrednotenje muzejskega gradiva in kulturne dediščine na terenu. S tem pa muzeji tudi vplivajo na oblikovanje pozitivnega odnosa do kulturne dediščine. Da bi pritegnili obiskovalce, jih zaposlili in napolnili njihov prosti čas, pripravljajo tudi delavnice in predavanja. Lani so bile med pomembnejšimi tovrstnimi aktivnostmi prireditve: 20. letnica Prežihove bajte. Ob tem jubileju so prenovili hišo, uredili njeno okolico in restavrirali predmete. Na Prevaljah so potekali Dnevi evropske kulturne dediščine s projektom Sporoči-

lo ugaslega plavža. Ob strokovnem posvetu, izidu zbornika, odkritju skulpture kiparja Andreja Grošlja so obiskovalcem na akademiji, za katero je besedilo napisal Mitja Šipek, posredovali zgodovinsko izkušnjo ob zaprtju železarne na Prevaljah (1899). Ukinitve proizvodnje je takrat sprožila odselitve, obubožanje in nazadovanje Mežiške doline. Na posledice te ukinitve so želeli opozoriti predvsem zaradi aktualnega dogajanja na Koroškem. Prevaljska železarna je bila znamenita tudi zaradi izuma pridelovanja železa s pomočjo rjavega namesto črnega premoga, kar je med drugim vplivalo na razvoj bližnjih rudarskih Leš. Izdelovali so tirnice za gradnjo železnice v takratni Evropi. Nadalje so muzealci sodelovali pri organizaciji posveta Slovenskega umetnostno-zgodovinskega društva v Črni na temo kiparstvo na prostem. Izdali so tudi katalog Forma viva. V čezmejnem kulturnem projektu so sodelovali z galerijo Falke iz Libuče pri Pliberku ob postavitvi litopunkturnih stebrov z kozmogrami avtorja Marka Pogačnika, ki je imel tudi retrospektivno razstavo v ravenškem Likovnem salonu. Letošnje leto so z razstavo umetniškega fotografa, domačina Toma Jeseničnika, gostovali v Velikovicu in v Monoštru, v maju mesecu pa so skupaj z Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik iz Celovca in etnologinjo Ireno Destovnik v novem Kulturnem domu Pliberk odprli razstavo Od Pliberka do Tra-

berka. To razstavo so predstavili še v krajih Mežiške in Dravske doline. Prikazuje pa značilnosti življenja in kulturno-zgodovinske dediščine nekdanje enotne Koroške. K prezentaciji sodi tudi javno objavljane rezultate raziskovanja v strokovnih in lokalnih publikacijah. Pomembne so povratne informacije s strani javnosti, ki jim pomenijo oceno dela. Zato je zanje pomembno odzivanje v medijih, pravi sogovornica. »Valvazorjevo priznanje, ki ga podeljuje Slovensko muzejsko društvo, je priznanje strokovne javnosti«, pristavi. To javnost pa so na bogastvo gradiva opozorili že leta 1992 z razstavo Mežiška dolina – utrinki zadnjih 300 let in takrat prejeli Murkovo priznanje Slovenskega etnološkega društva. Muzej se pri svojem delu povezuje z drugimi ustanovami in tako sooblikuje vedenje o zgodovinski in kulturni dediščini ter spremlja dogodke na področju ustvarjalne umetnosti na Koroškem, še pristavi Odrova, ki je s tem sodelovanjem zelo zadovoljna.

Vizija, načrti

»Vsekakor želim, da obstoječe stalne zbirke nadgradimo«, pravi. Vendar pa jo skrbi prihodnost. Zaradi financiranja je interes koroških občin ustvariti en sam muzej. V tem primeru je prav, da je sedež muzeja Koroške na Ravnah, kjer so že stalne zbirke regijskega pomena. Ministrstvo za kulturo in Uprava RS za kulturno dediščino pripravljata muzejsko mrežo, oziroma normative in standarde za opravljanje muzejske dejavnosti in s tem povezane javne službe varovanja premične kulturne dediščine.

S. Š.

48. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL V LJUBLJANI

Odlična flavtistka Irena Grafenauer in trio

Z nastopom odličnega mednarodnega tria, Irena Grafenauer – flavta, Rainer Kusmaul – violina in Wolfram Christ – viola, ki je igral 30. julija v nedograjani, toda akustični dvorani na ljubljanskem gradu, se je ljubljanski 48. mednarodni festival prevesil v drugo polovico. Slovenska flavtistka Irena Grafenauer je v izredni soigri z dvema odličnima godalcema (oba sta bila solista Berlinske filharmonije) poustvarila manj izvajana dela M. Regerja, W. A. Mozarta in F. A. Hofmeisterja za to zasedbo. Seveda je polno dvorano (med publiko sem pozdravil tudi nekaj odličnih koroških flavtistov, sicer Ireninih učencev) najbolj navdušila izvedba zelo znane Beethovne Serenade za flavto, violino

in violo v D-duru. Po odlični Ireni sta v petek, 4. avgusta, v frančiškanski cerkvi seveda zbledela dva sicer dobra flavtista, Bernhard Krabatsch in Moritz Plasse, ki sta skupaj z violinistom Františkom Törökom ob spremljavi Salzburškega komornega orkestra izvedla Bachov Brandenburški koncert št. 4. Krabatsch sam je pa ob spremljavi orkestra zaigral še popularno Bachovo Suito št. 2 v h-molu. Kljub dobremu odzivu publike me njegova izvedba ni navdušila, saj vso svojo energijo polaga v tehniko, skoraj nič pa v vsebino skladbe. Mogoče je k splošnemu vtisu malo doprinesel tudi prevelik zvočni odmev v cerkvi in mestoma preglasen komorni orkester, ki ga je umetniško vodil

prvi violinist Harald Nerat iz Avstrije. V nedeljo, 13. avgusta, bo pianist Mario Galeani v križevniški cerkvi izvedel recital del F. Chopina in F. Liszta; v ponedeljek bo pa istotam nastopil klavirski Trio Artemis iz Češke s solistom flavtistom Mariom Carbotto. V sredo, 16. avgusta, bo na ljubljanskem gradu nastopil godalni kvartet Küchl z Dunaja s solistom violistom Haraldom Neratom. Izvajali bodo godalne kvartete J. Haydna, Z. Kodalyja in J. Brahmsa. V petek, 18. avgusta, bo istotam nastopila tudi sopranistka Teresa Verdera ob spremljavi kitarista Pineira Nagy. Izvajala bosta zanimiv program skladb Ville-Lobosa, F. Lopes-Graca in F. G. Lorce.

Lovro Sodja

GLINJE / PRI ANTONIČU

Nova vinska klet

Znana gostilna »Pri Antoniču« v Glinjah, ki jo vodi Gundi Schaschl, je minuli petek vabila na otvoritev vinske kleti, ki so jo uredili v prastari, obokani kleti gostilniškega poslopja. Gostilna, ki slovi posebno po svojih domačih specialitetah, je stara skoraj štiristo let, podjetna Gundi pa je znala povezati tradicijo z modernim udobjem, domačnostjo in gostoljubnostjo.

V kleti čakajo na sladokusce kakovostna vina iz Avstrije, Slovenije in Italije in množični

obiskovalci so z vnemo pokušali dobro kapljico.

Otvoritev samo pa je prevzel gostilničarčin brat Wolfgang Petrič, ki ga pozna vsa Evropa kot poverjenca Evropske unije za Balkan. S šaljivim pripovedovanjem o svojih mladostnih izkušnjah z nekoč temno in neprijazno kletjo v tej hiši, kjer je doraščal, je obiskovalce spravil v smeh, pa tudi v razmišljanje o tem, kakšne vzgojne metode so veljale nekoč in danes.

Vsaj toliko občudovanja kot nova klet pa je požel Niko, sinček Wolfganga Petriča, ki ga ni bilo nič strah množice ljudi. Pa vseeno se je raje trdno oklepal maminega vratu ... S. W.

Gundi Schaschl je povabila v novo vinsko klet

PRIREĐITVE**ČETRTEK, 10. 8.**

CELOVEC, Zveza Bank – Zveza Bank
18.00 Občni zbor

PETEK, 11. 8.

BOROVLJE, Posojilnica Borovlje
18.00 Občni zbor

NEDELJA, 13. 8.

VEČNA VAS, Na Feratovem travniku
10.00 Vaški praznik

PONEDELJEK, 14. 8.

GLOBASNICA, cerkev sv. Heme – SKD Globasnica, Fara Globasnica
19.00 TRIVIUM - TRI POTI - DREI WEGE. Oblikujejo: Rudi Benetik, Janez Gregorič, Fabjan Hafner

TOREK, 15. 8.

RADIŠE, pred kulturnim domom – Fara Radiše
7.00 Farno romanje »Po Prešernovih poteh«. Prijave sprejema: Heidi Lampichler 740957

MARIJA NA OTOKU, Marija na Otoku
10.00 Romarska sveta maša v slovenščini

PETEK, 20. 8.

OBIRSKO, pri Jerebu
14.00 Tekma koscev; v primeru slabega vremena bo prireditev teden kasneje na istem mestu

SOBOTA, 19. 8.

GREBINJ, Grebinski samostan
20.30 Gledališka predstava »Schulfrei oder: Der Staat und der Tod (Peter Handke). Zadnja predstava 20. 8. 2000.

TOREK, 22. 8.

CELOVEC, hiša umetnikov – UNIKUM
12.00 Der Kunst ihre Mittel. Prodajna razstava

PETEK, 25. 8.

ŠENTJANŽ v R., k & k center
19.00 Otvoritev razstave »Koroška 2000«; Gregelj in Andrej Krištof

SOBOTA, 26. 8.

OBIRSKO, pri Kovaču – Obirsko pevsko društvo
20.00 Predstavitve zgoščenke »Oče, hvala ti«. Nastopajo: Mešani zbor Obirskega pevskega društva, Kvartet bratov Smrtnik, MoPZ »Valentin Polanšek«

NEDELJA, 27. 8.

SVEČE, Galerija Gorše – SPD Kočna
19.00 Otvoritev 20. slikarskega tedna. Slikarski teden traja do 2. 9.

PONEDELJEK, 28. 8.

SVEČE, pri Adamu – SPD Kočna, Mohorjeva založba
19.30 Literarni večer. Predstavitve trojezične antologije

TOREK, 29. 8.

SVEČE, Galerija Gorše – SPD Kočna
19.30 Večer klasične. Klavirski koncert z mlado pianistko Mayo Fürst (Slovenija, Bled)

KATOLIŠKA MLADINA, KATOLIŠKA PROSVETA in MOHORJEVA ZALOŽBA razpisujejo

enodnevno literarno delavnico Milke Hartman v Libučah

v soboto, 16. septembra 2000, na vrtu galerije Falke za slovensko pišočje avtorje z uporabo starinskih pisalnih strojev in z istočasno izdajo zbornika iz tam nastalih besedil v improvizirani knjižni izdaji.

Pogoj za udeležbo je prijava in pripravljenost udeležence, da sodeluje na način, kakor so si ga zamislili prireditelji. S seboj naj prinese starinski pisalni stroj. Žirija bo ocenjevala literarno vrednost besedil in najboljše besedilo nagradila – hkrati pa bo ocenjevala tudi starinsko vrednost in zanimivost uporabljenega pisalnega stroja in nagradila tudi imetnika najbolj zanimivega čudeža tehnike iz minulih časov.

V literarni delavnici bo največ 12 avtorjev, ki se prijavijo na razpis in jih izbere žirija; ta bo tudi ocenjevala napisana dela. Nagrada za najboljše besedilo znaša 5000 šil., nagrada za najzanimivejši stroj pa 2000. Starinski pisalni stroj si mora priskrbeti vsak sam.

Prijave do konca avgusta na naslov: Katoliška mladina, literarna delavnica Libuča, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA v Mikschallee 4 v Celovcu bo zaradi dopustov zaprta od 7. 8. do 12. 9. 2000

Od 28. avgusta do 11. septembra si lahko izposojate knjige od ponedeljka do četrta od 8. do 12. ure

KOŠ (KOŠARKARSKI ŠOLSKI KLUB) vabi igralce in interesente (začetnike) na

košarkarski tabor v PIRAN

Čas: od 3. do 9. septembra 2000
Cena: pp (penzion Maksimilian), treningi, prevoz, 2200 šil.

Prijave z vplačilom 500 šil. na konto št. KOŠ 3.059.961 pri POSOJILNICI-BANK BOROVLJE (BLZ 39102).

SLOVENSKO ŠOLSKO DRUŠTVO V CELOVCU

razpisuje delovno mesto vzgojiteljice/vzgojitelja za Mladinski dom v Celovcu

Pogoji za zaposlitev: pedagoška izobrazba, delovne izkušnje, obvezno znanje slovenščine in nemščine (po možnosti še tretji jezik), pripravljenost za nadaljnje izobraževanje
Nastop službe 1. 9. 2000.

Prošnji je treba priložiti: življenjepis, potek dosedanjega izobraževanja, dokaz ev. dosedanjih delovnih izkušenj
Prošnje naslovite na: Slovensko šolsko društvo, Mikschallee 4, 9020 Celovec

Odstiranja Enthüllungen

Predstavitve narodopisne zbirke Slovenske prosvetne zveze v Celovcu v k & k centru Šentjanž od 3. julija do 20. avgusta 2000

www.zvezda.at
www.seental-keutschach.at

WELCOME
WILLKOMMEN
DOBRODOŠLI
BENVENUTI
ISTEN HOZTA

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Vladimir Rutar iz Žitare vasi – 80. rojstni dan; Susana Sturm iz Mokrij – rojstni dan; Valentin Operčan s Plaznice – rojstni dan; Marta Tomažič iz Šentvida – rojstni dan; Marija Dovjak iz Sel – rojstni dan; Marta Velik s Kota v Selah – rojstni dan; Marko Thaler iz Nonče vasi – rojstni dan; Milka Luschnik s Polene pri Šentlipšu – rojstni dan; Gregor Piček iz Semislavč – 40. rojstni dan; Mili Jug iz Železne Kaple – 60. rojstni dan; Rozi Polesnig iz Vogrč – 55. rojstni dan; Vroni Lubas iz Železne Kaple – rojstni dan; Ani Urschitz iz Spodnjega Dobja pri Ločah – 60. rojstni dan; Helene Rehsman iz Ledinc – 50. rojstni dan; Ana Bister iz Moščenice – rojstni dan; Hanzi Egartner iz Dolinčič – 50. rojstni dan; Doris Müller iz Moščenice – rojstni dan; Pepek Polesnig iz Vogrč – 32. rojstni dan; Mihi Antonitsch z Reke – rojstni dan; Tonči Gabriel iz Leš – 69. rojstni dan; Mici Krištof iz Šentjakoba – rojstni dan; Albert Lesjak z Brega pri Rožeku – 43. rojstni dan; Ani Hobel iz Rožeka – rojstni dan; Gerti Schuster z Dunaja – rojstni dan; Rudi Končič ml. iz Vogrč – rojstni dan; Marija Pörsch iz Železne Kaple – rojstni dan; Marjeta Brunnik z Obirskega – rojstni dan; mag. Bertelj Logar s Suhe – rojstni dan; dr. Helga Mračnikar s Plešerke – rojstni dan; Rezika Iskra iz Kotmare vasi – rojstni dan; mag. Kristijan Sadnikar iz Nagelč – rojstni dan;

Slovenski vestnik čestita!

Za posredovanje imen slavlencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brunnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKO ODDAJE – teletext 299

ČE 10. 8. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zila

PE 11. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 12. 8. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 13. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 14. 8. ■ 18.10 Kratki stik

TO 15. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.10 Praznična

SR 16. 8. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 13. 8. ■ 13.30 ORF 2 • Želje in potrebe: koroški Slovenci usklajujejo svoja gledanja in svoje zahteve na posebni klavzuri Koordinacijskega odbora. • Občni zbor Zveze-Bank • »Lepa moja si Koroška«: Na Djekšah menda vedno in povsod sije – sonce. • Mednarodna likovna šola Bled 2000 • »Delam za božji lonk«: 80-letna Paula Wrolich iz Podgorij je življenje posvetila cerkvi.

PO 14. 8. ■ 4.40 ORF 2, 16.00 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 11. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Divan 18.00 Poletni radio 18.15 Tečaj slovenščine 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 Music for the masses 23.00 The rest of the day 24.00 Ta mera: Azilna zakonodaja (pon.) 1.00 Soundtrack tedna

SO 12. 8. ■ 10.00 Forum: otrokom prijazen poročniški oddelček 11.30 Campus Radio: Informatika 12.00 Poročila 12.07 Crescendo 13.00 Svet je vas: Koliko avtomobilov prenese svet? 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Pedagogika »Freinet« 20.00 Yugo-Rock 23.00 Glasba

NE 13. 8. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: branje P. Turinija 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Workshop jazz z Ali Gaggi 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Club Karate 20.00 Sunday Loops (DJ Nova) 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PO 14. 8. ■ 10.00 Vročinski val gost: Neža Maurer 11.30 Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Club Karate (pon.) 18.00 Poletni radio 18.45 Poročila 19.00 Šport 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas: Koliko avtomobilov prenese svet (pon.) 23.00 Glasba

TO 15. 8. ■ 10.00 Zvočni delta: didgeridoo 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Poletna glasba 18.00 Poletni radio 18.45 Poročila 19.00 Kakkoi – japonska kultura in glasba 20.00 Noče Latina 21.00 Campus Radio: Informatika (pon.) 21.30 Planet music 22.00 Literarna kavarna: branje P. Turinija (pon.) 23.00 Nachtfalter 00.30 Glasba 1.00 Šport (pon.)

SR 16. 8. ■ 10.00 Vročinski val 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Poletna glasba 18.00 Poletni radio 18.15 Tečaj slovenščine 18.45 Poročila 19.00 Musica italiana 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Workshop jazz z Ali Gaggi (pon.)

ČE 17. 8. ■ 10.00 Vročinski val 11.30 Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera: Azilna zakonodaja (2. del) 18.00 Poletni radio 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 Freak Show 21.00 Glasba

RADIŠE

Priljubljena tekma koscev

Veliki srpan je že pred vrati, trava je zopet dovolj visoka in kmetje kosijo in sušijo otavo, čeprav vreme nikakor noče sodelovati. Toda v nedeljo, 30. malega srpana, se je zjutraj pokazalo vedro nebo in Boštjan, Milan Hribernik, je z Borisom začel pripravljati Boštijev travnik v Lipici za košnjo. Tekma koscev je bila napovedana ob dveh popoldne. In prav v tem času so začele padati kapljice z neba in kosci so deloma z odprtimi dežniki hiteli k Boštiju. Prišlo je tokrat zelo veliko ljudi, med njimi je bilo 33 takih, ki so bili pripravljene sodelovati pri tekmi. Tekmovalci so bili porazdeljeni v šest skupin: moški do 30 let, moški med 30 in 40 let, moški od 41 do 60 let,

moški nad 60 let, ženske, gostje.

Vsi kosci so se zagnano lotili košnje. Nekateri so zelo čedno pokosili njim odmerjen del travnika, drugi manj izkušeni, pa so travo bolj postrgali. Vsekakor pa so bili vsi zadovoljni, najbolj pa zmagovalci. To pa so bili: **Niko Wieser**, Šubernikov iz Zgornjih Rut; **Milan Hribernik**, Boštjan iz Tuc – ta je bil hkrati najboljši kosec dneva, saj je pokosil 36 kvadratnih metrov v eni minuti in petnajstih sekundah; **mag. Folti Thaler** z Radiš; **Hanzi Hribernik**, Boštjan iz Tuc; **Lizi Wrulich** iz Zgornjih Rut ter **Peter Gregorn** iz Gorič.

Najpočasnejši kosec je potreboval za njemu odmerjeni

del šest minut in triindvajset sekund ter dve kosi.

Med košnjo so ponehale padati kapljice z neba, ob koncu pa se je na nebu prikazala mavrica, božji stol. Po košnji so se vsi navzoči okrepčali z dobrotami z žara, v prijetni družbi so pokramljali, nekateri prav dolgo v noč.

Vse, kar je bilo potrebno za košnjo, je bilo dobro pripravljeno. Nekateri kosci pa spet lahko spravijo svoje kose za eno leto. *N. P.*

KONJEREJSKO DRUŠTVO ROŽ K-30 VABI NA mednarodni sejem uporabnih konj

v nedeljo, 3. septembra 2000 v Spodnje Gorice v Rožu

Srečolov: glavna dobitka dva žrebička

dveh let v Siciliji, ko so bili slovenski košarkarji na mladinskem EP do 22 let drugi, istočasno pa se je potrdilo, da se za prihodnost slovenske košarke ni bati. *D. T.*

ŠAH

Odličen štart MK Dunje Lukan!

Šahistka Slovenske športne zveze (SŠZ), mojstrska kandidatinja Dunja Lukan, je uspešno štartala na odprtem avstrijskem ženskem državnem prvenstvu v šahu v Frohnleitnu na Štajerskem. Po dveh odigranih krogih je z 1,5 točke na tretjem mestu – samo pol točke za vodečo dvojico Sommer/Mira.

Prvo partijo je 23-letna študentka iz Vetrinja remizirala z močno domačinko Kathrin Korp, drugo pa dobila proti mojstrski kandidatinji Schwaningerjevi iz Nižje Avstrije.

Na sporedu je skupno devet krogov po švicarskem sistemu, na turnirju pa sodeluje enajst šahistk iz vse Avstrije. *I. L.*

ŠAH

Justin Polanšek spet med najboljšimi

Šahovska zveza (ÖSB) je na osnovi rezultatov prvega polletja 2000 objavila novo Elo (rating)-listo za šahiste/ke v Avstriji. Najvišji rating pri Slovenski športni zvezi (SŠZ) imajo igralci iz Slovenije (Kavčič, Drinovec, Žvan – vsi ŠD Tomo Zupan Kranj oz. Kovač in Mitrovič – oba ŠD Idrija). Najboljši domačin je mag. Gorazd Živkovič (Elo 1989) pred Arnoldom Hattenbergerjem (Elo 1986). Živkoviču manjka samo še 11 točk do magične znamke 2000 Elo-točk. V prvenstvu 2000/2001 v podlgi-vzhod bo prva ekipa SŠZ/Zveza Bank nastopila z dvema novima igralcema, avstrijsko Fide-mojstrico Marijo Horvath (Elo 1894/medn. Elo 2036!) ter Blažem Kosmačem (Elo 2100), za ekipo pa bodo lahko igrali tudi vsi ostali šahisti iz Slovenije ter Egon Pertot iz Trsta, ki je v lanskem prvenstvu premagal vse svoje nasprotnike, ki pa še ni upoštevan v avstrijski rating-listi.

Pri SŠK »Obir« Železna Kapla (1. razred-vzhod) si je slovenski legionar Dušan Jokovič vnovič izboljšal svoj rating in se povzpел na 2221 Elo-točk! Justin Polanšek se je v ekipo vrnil z visokim ratingom 1894 (ki ga je na turnirju v Šentvidu še izboljšal!), okrepitev za Kapelčane pa je nedvomno tudi Nemeč Rudolf Maier iz Velikovca z ratingom 1907. Še pred Maierjem je mladi Hans-Christian Wolte z 1982 Elo-točkami številka 2 v prvi ekipi SŠK »Obir«.

I. L.

Rating igralcev in igralc SŠZ/Zveza Bank I, SŠZ/Posojilnica Bank Borovlje/Bilčovs II (v oklepaju razlika k zadnjemu ratingu):

1. Uroš Kavčič 2212 (-3)/medn. Elo 2222, 2. Aleš Drinovec 2174 (0)/2174, 3. Žiga Žvan 2132 (+31)/2175, 4. MK Silvo Kovač 2129 (0), 5. Boris Mitrovič 2070 (0), 6. mag. Gorazd Živkovič 1989 (+2), 7. Arnold Hattenberger 1986 (-9), 8. FM

Maria Horvath 1894 (-105)/2036, 9. MK Dunja Lukan 1848 (-3), 10. dr. Jozi Amrusch 1806 (-12), 11. Aleksander Lukan 1787 (0), 12. Avgust Vukanič 1735 (0), 13. Rupert Reichmann 1713 (-12), 14. mag. Branko Kolter 1704 (0), 15. Ivko Ferm 1579 (-35), 16. Robert Hedenik 1559 (-15), 17. Ivan Lukan 1549 (+27). Dalje: Borut Živkovič 1338 (0), Antonija Einspieler 1224 (0). Igralca Blaž Kosmač in Egon Pertot še nimata avstrijskega ratinga!

Mladinci:

1. Roman Weber 1401 (+35!), 2. Stefan Reichmann 1226 (-14), 3./4. Simon Einspieler, Mitja Kolter – oba po 1200

Rating igralcev

SŠK »Obir« I + II:

1. Dušan Jokovič 2221 (+8)/medn. Elo 2192, 2. Hans Christian Wolte 1982 (+19), 3. Rudolf Maier 1907 (1909 (-2)), 4. Justin Polanšek 1894 (nov rating), 5. Harald Wolte 1883 (+23), 6. Mirsad Bešič 1872 (0), 7. Adem Metelko 1823 (+3), 8. Wolfgang Moser 1744 (-13), 9. Johann Wolte 1714 (+55!), 10. Andreas Karner 1667 (+26), 11. Josef Hanschou 1578 (-21), 12. Johann Stossier 1577 (-36) 13. Manfred Topar 1529 (-29), 14. Peter Jammer 1517 (0), 15. Mirko Pasterk 1444 (+4), 16. Andreas Ojster 1420 (+11), 17. Johannes Joschtl 1419 (-39), 16. Thomas Soukup 1252 (0)

Rating ostalih koroško-slovenskih igralcev v drugih koroških moštvi:

Josef Gallob ml. (ASKÖ Bekštanj) 1990 (+2), rav. Pepi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1893 (+5)/medn. Elo 2046, Marko Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1868 (+8), Alojz Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1846 (+10)/2045, Boris Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1818 (+9), mag. Franci Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1786 (+48!), Herbert Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1691 (0)

ŠPORTNE VESTI

NOGOMET V SLOVENIJI

Rezultati 3. igralnega dne Si.mobil lige:

Olimpija – Korotan Prevalje 5 : 1, Mura – Hit Gorica 0 : 1, Rudar (Velenje) – Tabor Sežana 3 : 2, Primorje – CMC Publikum 2 : 2, Dravograd – Domžale 0 : 1, Koper – Maribor Pivovarna Laško 1 : 2.

Stanje: Olimpija in Rudar po 9 točk, Hit Gorica 7, Dravograd, Primorje, Maribor (oba tekmo manj) in Tabor po 4, Domžale 3, Mura, Publikum in Korotan po 1, Koper 0.

Pari 4. igralnega dne, sobota: CMC Publikum – Koper (18.00); **nedelja:** Domžale – Primorje, Korotan – Dravograd, Tabor – Olimpija, Mura – Rudar (vse ob 17. uri), Hit Gorica – Maribor (preloženo).

Počivala ne bo niti slovenska nogometna reprezentanca, ki bo 16. avgusta ob 17. uri igrala v Ostravi prijateljsko tekmo s Češko, dan prej bosta v Frydek-Misteku igrali ob 16.30 reprezentanci do 21 let.

D. T.

KOŠARKA

Slovenecem zlato na mladinskem EP

Slovenska košarkarska reprezentanca je v makedonskem Ohridu na evropskem prvenstvu košarkarjev do 20 let dosegla izjemen uspeh. Varovanci trenerja Zorana Martiča so se namreč po zmagi v finalu nad Izraelom s 66 : 65 okitili z zlato kolajno. To je prva zlata kolajna za slovensko košarko po osamosvojitvi, hkrati pa so si Slovenci zagotovili nastop na mladinskem SP prihodnje leto na Japonskem in na mladinskem EP čez dve leti v Litvi.

Še po polčasu so imeli Izraelci osem točk prednosti, a so se slovenski košarkarji predvsem po zaslugi najboljših slovenskih košarkarjev Sanija Bečiroviča in Boštjana Nachbarja izvekleli, s košem Smiljana Paviča dve sekundi pred koncem pa tudi srečno zmagali. Slovenci so v polfinalu ugnali Hrvate, pravtako tesno s 74 : 73 in v četrtfinalu Grke s 84 : 71. Trener Martič je v Ohridu ponovil uspeh izpred

POSEBNA PONUDBA ZALOŽBE DRAVA

Ugodni paketi knjig za

POLETNO BRANJE 2000

Če kupite knjige v paketu in ne posamezno, si boste prihranili precej denarja

1. PAKET: 3 knjige za samo šil. 89,- PAULA, Andreas (Hg.): Mehrsprachigkeit in Europa. Modelle für den Umgang mit Sprachen und Kulturen *LEBEN*, Andreas: Vereinnahmung und ausgegrenzt. Die slowenische Literatur in Kärnten. *EDER, Beate*: Geboren bin ich vor Jahrtausenden ... Bilderwelten in der Literatur der Roma und Sinti

2. PAKET: 4 knjige za samo šil. 118,- MENZ, Florian/LALOUSCHEK, Johanna

DRESSLER, Wolfgang U.: »Der Kampf geht weiter« Der publizistische Abwehrkampf in Kärntner Zeitungen seit 1918. Eine sprachwissenschaftliche Analyse von Vorurteilen und Feindbildern. *FISCHER, Gero / GSTETTNER, Peter* (Hg.): »Am Kärntner Wesen könnte diese Republik genesen«. An den rechten Rand Europas: Jörg Haiders »Erneuerungspolitik« *OBLAK, Reinhold*: Machtpolitik macht Schule. Ausgrenzung und Ghettoisierung der sloweni-

schen Volksgruppe am Beispiel der zweisprachigen Volksschule in Kärnten (1984–1988) *PERCHINIG, Bernhard*: »Wir sind Kärntner und damit hat sich's...« Deutschnationalismus und politische Kultur in Kärnten

3. PAKET: 3 knjige za samo šil. 148,- PARIN, Paul: Karakul. Sedem zgodbin in en faksimile *KOLLERITSCH, Alfred*: Allemann. Roman *SZYSZKOWITZ, Gerald*: Moritz in Nathalie ali strah pred hrepenenjem

4. PAKET: 3 knjige za samo šil. 180,- MESSNER, Janko: Schwarzweiße Geschichten *OSWALD, Jani*: Achillesverse *KOSOVEL, Srečko*: Integrale

5. PAKET: 4 knjige za samo šil. 190,- PRUŠNIK-GAŠPER, Karel: Gemen auf der Lawine. Der Kärntner Partisanenkampf *SPURENSUCHE*. Erzählte Geschichte der Kärntner Slowenen *KÄRNTEN – VOLKSABSTIMMUNG 1920* *PLETERSKI, Janko*: Slowenisch oder deutsch? Nationale Differenzierungsprozesse in Kärnten (1848–1914)

6. PAKET: 3 knjige za samo šil. 99,- FRITZ, Ervin: Črna skrinjica *TURRINI, Peter*: V imenu ljubezni *BRECHT, Bertolt*: Pesmi

7. PAKET: 5 knjig za samo šil. 149,- KOKOT, Andrej: Pastirjevi rajmi *KRESE, Maruša*: Beseda. Pesmi *JANUŠ, Gu-*

stav: Sredi stavka. Pesmi *KUCHLING, Martin*: Okamenela sled. Pesmi *ELLER, Fran*: Znane in neznane poezije

8. PAKET: 3 knjige za naše najmlajše pa samo šil. 105,- *KULNIK, Marica* (Text)/*LOISKANDL-WEISS, Zorka* (Illustr.): Tai. Deutsch-italienisch-slowenisch *LEVSTIK, Fran*: Martin Krpan. Aus dem Slowenischen von Helga Mračnikar. *MÖDERNDORFER, Vinko*: Koroške ljudske pravljice in pripovedke

Knjige naročite lahko tudi po telefonu 0463/55 464 ali po e-mailu drava@slo.at. Ponudba velja do 31. avgusta oziroma dokler so na zalogi. Poslužite se priložnosti!

Moldavci razblinili mariborske sanje o ligi prvakov

Maribor je sicer premagal Zimbru iz Kišinjeva z 1 : 0, a Štajerci so izpadli iz kvalifikacij za ligo prvakov zaradi poraza z 2 : 0 v Moldaviji.

Kakšnih 7500 ljudi si je prišlo minulo sredo v mariborski Ljudski vrt ogledati tekmo med NK Mariborom (v slovenskem prvenstvu nastopajo pod imenom Maribor Pivovarna Laško) in moldavskim Zimbrijem. Šlo je namreč za povratno tekmo drugega predkroga za uvrstitev v nogometno ligo prvakov, najelitnejše ligaško tekmovanje na svetu. To ni bil zgolj prestižen dvoboj, ampak predvsem boj za slavo na evropskem nogometnem prizorišču in nemara še bolj za švicarske franke, kajti preboj v tretji predkrog je prinašal dvoboj s praško Sparto in v primeru kasnejšega izpada še vedno nastop v prvem krogu pokala Uefa.

Srečnejši in spretnejši so bili moldavski »biki« (beseda zimbru v njihovem jeziku namreč pomeni bik), ki so sicer v Mariboru izgubili z 1 : 0, a so uspeli ubraniti prednost 2 : 0 s prve tekme. Mariborčani so bili v tem dvoboju izraziti favoriti, kajti lani so igrali v ligi prvakov, ko so v predtekmovanju izločili belgijski Genk in francoski Lyon, kasneje pa povzročali veliko preglavic v

sami ligi prvakov še kijejskemu Dinamu in Bayerju iz Leverkusna, le super bogati rimski Lazio je bil za vijoličaste premočan.

Toda lani je na klopi Mariborčanov sedel še Bojan Prašnikar, ob reprezentančnem selektorju Srečku Katanču najboljši slovenski nogometni trener vseh časov, po izpadu v polfinalu lanskega slovenskega pokala proti prevaljskemu Korotanu pa ga je zamenjal Matjaž Kek, ki je dve leti nazaj bil še aktivni nogometaš. In to je moralo na igri Mariborčanov pustiti določene posledice.

Vmes so se od mariborskega dresa poslovili še albanski obrambni igralec Geri Čipi in njegov rojak Kliton Bozgo (zdaj dunajska Admira Wacker), ki je bil lani s 25 zadetki celo najboljši strelec slovenske Si. mobil lige, ter hrvaški napadalec Dalibor Filipović, ki je dosegel v Lyonu proti Olympiqueu tudi zmagoviti zadetek in tako tlakoval pot kasnejšemu mariborskemu evropskemu čudežu. Keku pač manjka iz-

kušenj, a trenutno (še) ima vso podporo predsednika kluba Jožeta Jagodnika, nekdanjega napovedovalca na Radiu Maribor in ta čas tudi poslanca v slovenskem parlamentu, državnem zboru. Najbrž le do nas-

Najboljši slovenski nogometaš Zlatko Zahovič

lednjega spodrsolja v domačem prvenstvu. Bivši trener Bojan Prašnikar si je kasneje iskal angažma v tujini, zanimiv bi naj bil celo za dunajski Rapid, a je na koncu prestopil k ta čas napol obubožani ljubljanski

Olimpiji, največjemu tekmeču Mariborčanov. Pri Olimpiji je v prvih treh tekmah slovenske Si. mobil lige (Si. mobil je drugi največji slovenski operater mobilne telefonije in je za sponzorstvo prvenstva plačal približno 2,1 milijona šilingov) že dosegel tri zmage in poskrbel, da se gledalci vračajona stadion za Bežigradom.

In če se vrnemo k sami sredini tekmi, bi lahko rekli, da so Mariborčani napadali praktično vseh 90 minut, medtem ko so se Moldavci zgolj branili. Nastja Čeh je že v 3. minuti s pravim evrogolom z roba kazenskega prostora premagal Denisa Romanenca, vratarja Zimbruja, in gledalci so pričakovali pravo točo zadetkov v njegovi mreži, a ni bilo tako. Še najbližje drugemu zadetku, ki bi Mariborčane popeljal v podaljške, je bil Maribor v 38. minuti, ko je Hrvat Stipe Balajić po podaji slovenskega reprezentanta Amirja Kariča streljal z glavo, a zadel le prečnik. Balajić je imel na tekmi še dve

imenitni priložnosti, svojih niso izkoristili niti napadalec Fabijan Cipot, Ante Šimundža in bosanski nogometaš Ismet Ekmečić, tako da se rezultat ni več spremenil, pa čeprav so igrali Mariborčani po izključitvi Igorja Opreje v 61. minuti z igralcem več.

Moldavci so si po velikem uspehu in potem ko so se ubranili nešteti mariborskih napadov, skočili v objem in se veselili kot majhni otroci, medtem ko so Mariborčani od razočaranja, najbrž pa tudi od utrujenosti popadali na igrišče, nekateri so celo zajokali. A gledalci jih tokrat začuda niso izžvižgali, kajti premalo borbenosti Mariborčanom niso mogli očitati, prej njihovo neučinkovitost v napadu. A življenje gre naprej in Mariborčani se bodo pač morali posvetiti slovenskemu prvenstvu in pokalu, kajti niti tu ne bodo brez tekmecev, pa čeprav veljajo z letnim proračunom približno 35,5 milijona šilingov za daleč najbogatejši slovenski nogometni klub. Pred njimi so le košarkarji Uniona Olimpije, ki naj bi na leto »obračali« skoraj 85 milijonov šilingov.

Če bi za Mariborčane igral someščan Zlatko Zahovič (trenutno sicer pri Valenciiji), bi bilo najbrž precej drugače

Damijan Toplak

REGIONALNA LIGA SREDINA

Z muko do točke – 1 : 1 (0 : 1)

SAK je v novi tekmovalni sezoni nadaljeval s serijo slabih predstav na domačih tleh. Sredinski igralci z napovedanim režiserjem Stankom Totom na čelu niso našli sistema in tako so izostale podaje žog za nevarnega napadalca Roberta Miklaua in Milivoja Novakovića. Edino možnost za zadetek v prvem polčasu je po lepi podaji Miklaua nemarno zapravil 20-letni Novaković (19. minuta). Gostje iz Štajerske so bili zelo nevarni v protinapadu in tik pred pavzo po napaki vratarja Matscheka povedli z 1 : 0.

Po premoru je moštvo Hartberg prevzelo »komando« in z nevarnimi in hitrimi protinapadi oblegalo SAKovo obrambo. Šele v 84. minuti je Eberhardu uspelo s pomočjo vratnice izenačiti. Tekma je postala spet napeta in obe moštvi sta imeli možnosti za nadaljnje zadetke. Na obeh straneh ju je rešila vratnica oziroma prečka. Robert Zankl (rumeno-rdeči karton) in Robert Miklau sta morala po prekršku predčasno v kabino. Značilni za tekmo so bili številni prekrški in nešportne scene. Trenerja Polanza pa čaka še veliko dela, da formira učinkovito moštvo, ki bo kos naslednjim težkim tekmam. M. Š.

3. krog: Kapfenberg – SAK (petek, 11. 8. ob 19.00 na nogometnem igrišču Kapfenberg), St. Florian – Piberk, Wels – Spittal, Voitsberg – Zeltweg, Lendorf – BW Linz, Hartberg – Šentvid, D. Linz – Gratkorn, Pasching – WAC

PODLIGA-VZHOD

Bilčovs na vrhu!

Po prvem krogu prvenstva se je bilčovska ekipa znašla na vrhu lestvice, in sicer po zmagi s 3 : 1 proti priljubljenim nasprotnikom iz Pokrč. Že v predzadnjem krogu preteklega prvenstva so se Bilčovščani prav proti tej ekipi rešili vseh skrbi pred izpadom iz lige. Glavni režiser v igri Bilčovsa je bil Igor Strugger, ki je poskrbel kar za dva zadetka (15., 35.), proti koncu pa je žal videl rumeno-rdeči karton. V naslednjem krogu bo Bilčovs gostil ekipo ATUS Borovlje.

1. RAZRED D

Rikarjani z bliskovitim startom 5 : 2 – bolje se prvenstvo sploh ne bi moglo začeti za ekipo Rikarje vasi. Labotski Šteben je bil za razred slabši, na strani Rikarjanov pa so zadeli Blažej, Flori in Saša Sienčnik, Lamprecht in igralec-trener Kristijan Wölbl. Najpogostejši rezultat konec tedna pa je bil 2 : 2. Tako so Globašani po zaostanku z 0 : 2 proti Šentpavlu (lani v podligi) še izenačili z enajstmetrovko (Buchwald) in s silovitim prostim strelom (Dlopst), v zadnji sekundi tekme pa so se lahko še zahvalili za nasprotnikovo nezmožnost pri strelu iz kratke distance na prečko. Šmi-

Najboljšemu igralcu SAK Igorju Ogrisu (v beli majici) ni uspelo preigrati dobre nasprotnikove obrambe

Foto: Stukelj

helčanom je šlo obratno, gosti iz Metlove so po zaostanku z 0 : 2 še izenačili. Dober start pa je uspel Žitrajčanom, ki so z 2 : 0 proti Vovbram dosegli pričakovano zmago. V tem razredu sta v prihodnjih dneh na sporedu kar dva kroga, najzanimivejše tekme pa naj bi se odvijale konec tedna med Žitaro vasjo in Grebinjem ter v torek med Rikarjo vasjo in Železno Kaplo.

2. RAZRED C

Sele še brez gola

Selani v prvem krogu še niso zadeli, k sreči pa tudi ne nasprotniki iz Poreč, tako da se je prva tekma sezone končala z 0 : 0. Konec tedna bo v Selah gostovala ekipa iz Dholce – težka, a le rešljiva naloga!

2. RAZRED E

Dobrla vas na prvem mestu

Kar ob začetku sezone je Dobrolčane čakal prestižni derbi proti Žvabeku, ki naj bi pokazal položaj obeh ekip, in Dobrla vas je ta dvoboj odločila jasno v svojo prid. Kar 4 : 0 se je glasil rezultat. Konec tedna sta na sporedu tekmi Galicija proti Dobrli vasi oz. Žvabek proti Labotu. T. G.

»Če se ti ponudi priložnost da matiraš nasprotnika ali da osvojiš njegovo damo, je boljše druga možnost! Dama je le dama!« Hrvaški pregovor

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 123

Silvo Kovač

Snapik – Bernard / 1971

V napadu na črnega kralja je beli žrtvoval figuro in prisilil črnega na pasivno obrambo. V veliko pomoč belim baterijam na šesti in sedmi vrsti je tudi beli kmet na polju c6, ki se mu

v nadaljevanju obetajo še velike možnosti napredovanja. Kako je belemu, ki je na potezi, uspelo v nadaljevanju zmagati, je tokrat naloga pri trenju oreha!

Rešitev št. 122

Črni je hitro odkril taktično možnost, ki spremeni tok partije in odigral 1...Dg1+!! Le redko se ponudi šahistu tako lepa in učinkovita žrtev dame. Po izsiljenem 2.Kg1: stopi na sceno črni kmet 2...f2+ 3.Kh1 fe1D, ki je zakoral v damo ter belemu kralju zagrozil z matiranjem na prvi vrsti. Beli se je zato vdal.

